

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSA Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa B. G.

przeciwko Z. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 października 2012 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie drugim wyroku

Sądu Okręgowego w T.

z dnia 15 lutego 2012 r.,

1) oddala zażalenie;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 137 (sto trzydzieści siedem) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację pozwanej wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w G. oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.500,29 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą. Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 2 pkt 1 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349, dalej: „rozporządzenie”) przy uwzględnieniu zestawienia kosztów przedłożonego przez pełnomocnika powoda.

Od postanowienia dotyczącego rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zawartego w punkcie drugim wyroku Sądu Okręgowego, zażalenie wniosła pozwana, która zaskarżyła go w części przewyższającej kwotę 1.200 zł. Zarzuciła dokonanie błędnych ustaleń faktycznych w zakresie poniesionych przez powoda kosztów procesu, powodujące w konsekwencji naruszenie art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 2 pkt 1 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, nadto naruszenie art. 130² § 1 k.p.c. poprzez niezwrócenie powodowi pisma procesowego (zestawienia kosztów), a następnie w oparciu o to pismo zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu w kwocie 2.500,29 zł, pomimo, iż w myśl normy zawartej w art. 130² § 1 k.p.c. do pisma procesowego wniesionego przez radcę prawnego w toku sprawy do sądu dołącza się dowód doręczenia drugiej stronie odpisu albo dowód jego wysłania przesyłką poleconą. Pisma, do których nie dołączono dowodu doręczenia albo dowodu wysłania przesyłką poleconą, podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez niewskazanie przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku przyczyn zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 2.500,29 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą. Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w części zasądzającej od pozwanej na rzecz powoda zwrot kosztów procesu za instancję odwoławczą ponad kwotę 1.200 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nieuzasadniony jest zarzut naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Wprawdzie w uzasadnieniu wyroku zawierającego zaskarżone postanowienie brak jest szerszej motywacji dotyczącej wysokości zasądzonych kosztów procesu, jednakże jednoznacznie z niego wynika, iż na zasądzone koszty procesu składały się koszty ujęte w spisie kosztów procesu (k. 412) złożonym przez pełnomocnika powoda na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku. Ze spisu tego wynika, iż na koszty te składały się: wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 2.400 zł oraz koszty dojazdu pełnomocnika powoda do Sądu z G. do T. w dniu 15 lutego 2012 r. w kwocie 100,29 zł wyliczone przy zastosowaniu tzw. kilometrówki. Nie ma więc jakichkolwiek wątpliwości, jakie kwoty zasądził Sąd Okręgowy tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Bezzasadny jest przy tym zarzut naruszenia art. 130² § 1 k.p.c., według którego pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, które nie zostało należycie opłacone, przewodniczący zwraca bez wezwania o uiszczenie opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu. Przepis ten nie miał zastosowanie do pisma procesowego zawierającego spis kosztów procesu, które nie podlega opłacie sądowej. Ponadto uzasadnienie tego zarzutu nie koresponduje z treścią powołanego przepisu i nawiązuje do przepisu zawartego w art. 132 § 1 k.p.c., nakładającego na profesjonalnych pełnomocników obowiązek bezpośredniego wzajemnego doręczania sobie odpisów pism procesowych z załącznikami, pod rygorem zwrotu pisma bez wzywania do usunięcia tego braku w razie złożenia pisma sądowi bez dowodu doręczenia drugiej stronie jego odpisu albo dowodu jego wysłania przesyłką poleconą. Przepisu tego nie można jednak stosować do spisu kosztów procesu, o którym mowa w art. 109 k.p.c. Wynika to z charakteru tego spisu, jako specyficznego i odrębnego pisma procesowego, który może obejmować koszty poniesione do chwili jego złożenia, co może nastąpić najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia. W konsekwencji, spis ten może obejmować - i zazwyczaj je obejmuje - także te koszty, które strona poniosła w związku ze stawiennictwem na rozprawę poprzedzającą wydanie orzeczenia

w sprawie. Z oczywistych względów, w takim przypadku, spisu tego nie możnaby więc doręczyć stronie przeciwnej przed posiedzeniem sądu, gdyż wówczas spis nie mógłby obejmować kosztów rzeczywiście poniesionych przez stronę, lecz jedynie koszty hipotetyczne, których poniesienia strona się spodziewa.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienie z dnia 8 kwietnia 2011 r., II CZ 137/10, Biul. SN 2011, nr 6) wyrażono zapatrywanie, że kosztów dojazdu profesjonalnego pełnomocnika do sądu, nie można zaliczyć do kosztów procesu niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, o których mowa w art. 98 § 3 w zw. z § 1 k.p.c. Odmienne jednak stanowisko co do tej kwestii, które podziela skład orzekający, zajął Sąd Najwyższy w uchwałach z dnia 12 czerwca 2012 r., III PZP 4/12 (Biul. SN 2012, nr 6) oraz z dnia 18 lipca 2012 r., III CZP 33/12 (Biul. SN 2012, nr 7), przyjmując, że koszty przejazdów profesjonalnych pełnomocników do sądu zalicza się do wydatków, o których mowa w art. 98 § 3 k.p.c. Nie oznacza to jednak automatycznego zaliczenia ich do kosztów niezbędnych i celowych w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c.; ocena w tym zakresie należy do sądu orzekającego, który powinien uwzględnić wszystkie okoliczności konkretnej sprawy. Nie jest przy tym wykluczone posłużenie się do ustalenia uzasadnionych wydatków kosztów przejazdu pełnomocnika strony samochodem osobowym tzw. kilometrówką, tj. na podstawie właściwych przepisów mających zastosowanie do rozliczeń kosztów podróży służbowych własnym pojazdem przez pracowników. Istota tych przepisów polega bowiem na określeniu pewnych zryczałtowanych kosztów przejazdu samochodem przy uwzględnieniu jego pojemności i aktualnych cen rynkowych paliw i kosztów eksploatacji pojazdu. Uwzględniając powyższe nie naruszył Sąd Okręgowy wskazanych w zażaleniu przepisów, zasądzając w ramach zwrotu kosztów procesu od pozwanej na rzecz powoda także zwrot kosztów dojazdu pełnomocnika powoda do sądu na rozprawę apelacyjną w kwocie ujętej w spisie kosztów.

Zasądzenie wynagrodzenia w kwocie podwójnej stawki minimalnej przewidzianej dla spraw o wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji nie naruszało art. 98 k.p.c. w zw. z przepisami § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. W szczególności § 2 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego,

sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia, w zależności od wyników tej oceny, pozwala na zasądzenie opłaty, na podstawie stawek minimalnych określonych w tym rozporządzeniu, w granicach do sześciokrotności właściwej stawki, w kwocie nie wyższej jednak od wartości przedmiotu sporu. Brak jest podstaw do kwestionowania wysokości zasądzonej od pozwanej na rzecz powoda przez Sąd Okręgowy opłaty w ramach zwrotu kosztów procesu przy uwzględnieniu czynności pełnomocnika powoda, jakie podjął on na etapie postępowania apelacyjnego, w szczególności poprzez staranne przygotowanie obszernej odpowiedzi na apelację oraz osobisty udział w rozprawie apelacyjnej.

Z tych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego, na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na zażalenie, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. przy uwzględnieniu przepisów § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia.